

Έκθεση κατάστασης Τμήματος Επιστήμης Υπολογιστών Περίοδος 2002-04

Παρουσιάζω μια συνοπτική αναφορά για τις δραστηριότητες της τελευταίας διετίας και τη σημερινή κατάσταση στο Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών. Σκοπός είναι η υπεύθυνη, και κατά το δυνατό πλήρης και αντικειμενική, ενημέρωση όλων των μελών του Τμήματος, προσωπικού και φοιτητών, η κριτική αποτίμηση της περιόδου και η ενθάρρυνση συμμετοχής όλων στην κοινή προσπάθεια για ποιοτικό έργο.

Προγράμματα Σπουδών

Μετά από εκτενή συζήτηση τόσο στην Επιτροπή Βασικών Σπουδών, όσο και σε Γενική Συνέλευση του Τμήματος, αναμορφώθηκε το περιεχόμενο και οι αλληλεξαρτήσεις αρκετών μαθημάτων κορμού Επιστήμης Υπολογιστών με σκοπό την καλύτερη αλληλουχία στη διδασκαλία και τη μεγαλύτερη έμφαση στα μαθήματα Προγραμματισμού, με την έννοια εμπέδωσης προγραμματιστικών μεθόδων και απόκτησης εμπειρίας κατά τα πρώτα έτη σπουδών. Με δοσμένη την αύξηση του αριθμού των εισαγομένων φοιτητών, στόχος ήταν ο εξορθολογισμός του προσωπικού προγράμματος σπουδών για κάθε φοιτητή και η διευκόλυνση της ροής των σπουδών, χωρίς υποχωρήσεις στην ποιότητα της εκπαίδευσης.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών μετά από δέκα χρόνια θεσμοθετημένης λειτουργίας ανανεώθηκε με την προσθήκη τριών νέων κατευθύνσεων ειδίκευσης. Από την άλλη πλευρά προωθήθηκε επιτυχώς πρόταση για στενή συνεργασία με δύο γαλλικά Τμήματα (Grenoble και Orsay) που θα αρχίσει να υλοποιείται από το ακαδημαϊκό έτος 2004-05. Η συνεργασία αυτή μπορεί να αποτελέσει τη βάση για μια ευρύτερη ευρωπαϊκή συνεργασία στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus Mundus. Ταυτόχρονα συνεχίστηκαν δύο Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Προηγμένες Μέθοδοι και Συστήματα Πληροφοριών στην Αρχαιολογία» και «Εγκέφαλος και Νους». Το πρώτο από αυτά λήγει το τρέχον ακαδημαϊκό έτος και κατά τις αρχικές ενδείξεις δεν θα συνεχισθεί.

Αντικείμενο έντονων συζητήσεων εντός του Πανεπιστημίου υπήρξαν προτάσεις των Τμημάτων Φυσικής και Επιστήμης και Τεχνολογίας Υλικών για δημιουργία νέων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών σε συνεργασία ή σύμπραξη με το Τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και Πολυμέσων του Τ.Ε.Ι. Κρήτης. Εκφράσαμε αντίθεση στην ευκαιριακή συνεργασία με κύρια στόχευση τη χρονικά περιορισμένη χρηματοδότηση, χωρίς να εξασφαλίζονται εγγυήσεις ποιότητας. Υπό εξέταση στη Σχολή υπάρχει πρόταση για τη δημιουργία Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Υπολογιστική Επιστήμη». Η στάση του Τμήματος, κατ' αρχήν θετική για διεπιστημονικές/διατμηματικές συνεργασίες, εκφράστηκε με γνώμονα τη γόνιμη σύζευξη των επιστημών και την ανάπτυξη νέων κατευθύνσεων για την Πληροφορική.

Προσωπικό

Στο επισκοπούμενο διάστημα έγιναν δύο εκλογές νέων μελών ΔΕΠ: Δ. Πενταράκης («Δίκτυα Υπολογιστών») και Μ. Παπαδοπούλη («Συστήματα Κινητών Υπολογισμών»). Ο πρώτος δεν έχει διορισθεί, διότι εκκρεμεί η τακτοποίηση της στρατιωτικής θητείας, ενώ για τη δεύτερη υπάρχει καθυστέρηση του διορισμού στο Υπουργείο. Για αρχές Ιουλίου προγραμματίζεται εκλογή με αντικείμενο «Κατανεμημένα Συστήματα». Εκκρεμεί από την άλλη πλευρά η προκήρυξη πέντε ακόμα θέσεων ΔΕΠ: «Διαχείριση Δεδομένων και Υπηρεσιών για Δίκτυα Καθολικής Πρόσβασης», «Δίκτυα Υπολογιστών», «Πολυμέσα ή Τηλεπικοινωνίες», «Βιοπληροφορική ή Βιοϊατρική Τεχνολογία ή Βιοπληροφορική» και «Γραφική ή Υπολογιστική Όραση». Όταν γράφονταν αυτή η αναφορά παρέμενε ασαφής ο χρονικός ορίζοντας, λόγω αρχικής πρόβλεψης των πιστώσεων για τρεις από αυτές τις θέσεις από το ΕΠΕΑΕΚ, που κρίθηκαν τελικά μη επιλέξιμες δαπάνες.

Κατά τη διετία 2002-04 ανέλαβαν καθήκοντα οι: Α. Μπίλας, Γ. Στυλιανού, Β. Σύρης, Γ. Τόλλης και Π. Τσακαλίδης. Εξάλλου κρίθηκαν για εξέλιξη τα ακόλουθα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος: Γ. Τζιρίτας, Α. Τραχανίτης, Π. Τραχανιάς, Κ. Στεφανίδης και Β. Χριστοφίδης. Στο ίδιο διάστημα μετακινήθηκαν σε άλλα Πανεπιστήμια δύο μέλη: Κ. Χούστη (Θεσσαλία) και Π. Κωνσταντόπουλος (Οικονομικό Πανεπιστήμιο).

Το τεχνικό προσωπικό (ΕΤΕΠ) αυξήθηκε κατά ένα μέλος (Νίκος Κρασσάς). Πολλές δυσκολίες λειτουργίας έχει η Γραμματεία του Τμήματος λόγω σημαντικής αύξησης του αριθμού των φοιτητών κατά τα τελευταία χρόνια. Ζητήθηκε επανειλημμένα από το Πρυτανικό Συμβούλιο η τοποθέτηση ενός επιπλέον ατόμου, χωρίς αποτέλεσμα μέχρι σήμερα, πλην της αναγνώρισης της ανάγκης.

Η επιλογή διδασκόντων Π.Δ. 407 γίνεται από το ακαδημαϊκό έτος 2002-03 με δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και αξιολόγηση των υποψηφιοτήτων. Το Τμήμα χάρη στο ΕΠΕΑΕΚ έχει επιπλέον θέσεις διδασκόντων για τις οποίες έγινε προσπάθεια να καταναμεθθούν στο μεγαλύτερο κατά το δυνατό διάστημα, δηλαδή μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2005-06.

Οικονομικά / Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ.

Ο Τακτικός Προϋπολογισμός του Τμήματος έμενε καθηλωμένος τα τελευταία χρόνια παρά την αλματώδη αύξηση του αριθμού των φοιτητών. Με τη θέσπιση μιας πιο ορθολογικής κατανομής των λειτουργικών δαπανών μεταξύ των Τμημάτων του Πανεπιστημίου, επιτεύχθηκε για το 2004 αύξηση κατά 50% (από 40 000 € σε 60 000 €) για το Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών. Ωστόσο το ποσό παραμένει χαμηλό, λόγω συνολικά ανεπαρκούς χρηματοδότησης των Πανεπιστημίων από το Υπουργείο.

Στο έργο ΕΠΕΑΕΚ «Ενίσχυση Σπουδών Πληροφορικής» (ΕΚΤ) για το Τμήμα μας επιλέχθηκε απορρόφηση ανάλογα με την ωριμότητα των δραστηριοτήτων για καλύτερη αξιοποίηση των πόρων, υπολογίζοντας ότι το έργο θα έπρεπε και θα μπορούσε να παραταθεί πέραν του τέλους 2004. Πράγματι δόθηκε παράταση για 20 επιπλέον μήνες, δηλαδή δύο επιπλέον ακαδημαϊκά έτη. Το κυρίως αναπτυξιακό έργο στοχεύει στη δημιουργία ενός Διαδικτυακού Συστήματος Διαχείρισης του Περιεχομένου και της Διεξαγωγής των Μαθημάτων. Το έργο αυτό έχει ικανοποιητική πρόοδο, σχεδιάζεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2004, και να δοκιμασθεί για τουλάχιστον μια ολόκληρη ακαδημαϊκή χρονιά, ώστε να μπορούν να αντιμετωπισθούν και τα ζητήματα συντήρησής του για τη συνέχεια. Από την άλλη πλευρά μέχρι τώρα έχει γίνει αγορά βιβλίων για τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου αξίας 20 000 €. Προβλέπεται μια δεύτερη φάση αγοράς για το πρώτο εξάμηνο του 2005. Έχουν επίσης ολοκληρωθεί οι προμήθειες αναλωσίμων και γραφικής ύλης, οι μικροπρομήθειες εξοπλισμού και κάποιες συνδρομές λογισμικού (όπως MATLAB).

Οι προμήθειες εξοπλισμού στο πλαίσιο της χρηματοδότησης ΕΤΠΑ του ίδιου έργου έχουν σχεδιασθεί και εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Το τεχνικό δελτίο έχει εγκριθεί από την Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και προτείνεται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας για ένταξη στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Είμεθα επομένως πρακτικά έτοιμοι να προχωρήσουμε σε προκήρυξη του διαγωνισμού για την προμήθεια του εξοπλισμού: 80 περίπου προσωπικοί υπολογιστές, ένας εξυπηρετητής, ενεργά στοιχεία δικτύου, ενσωματωμένο σύστημα για ανάπτυξη εφαρμογών, λογικός αναλυτής κ.α.

Κτιριακές υποδομές

Με βάση τον αρχικό σχεδιασμό του Πανεπιστημίου Κρήτης ολοκληρώθηκε φέτος η πρώτη φάση κατασκευής του κτιρίου του Τμήματος. Έμεναν προς εκπόνηση δύο μελέτες, η ηλεκτρομηχανολογική και η αρχιτεκτονική εφαρμογής. Επιπλέον ζητήθηκαν κάποιες μικρές τροποποιήσεις της αρχιτεκτονικής μελέτης που έγιναν από την Τεχνική Υπηρεσία σε

συνεργασία και με το αρχιτεκτονικό μελετητικό γραφείο που εκπόνησε την αρχική μελέτη. Το Τμήμα έδωσε αναλυτικές οδηγίες και προδιαγραφές για την ηλεκτρομηχανολογική μελέτη που αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι τέλους Ιουνίου 2004. Η αρχιτεκτονική μελέτη εφαρμογής έχει ήδη ανατεθεί στον αρχικό μελετητή, αν και εκκρεμεί έγκριση του Τεχνικού Συμβουλίου του Υπουργείου. Σχετικά με τη χρηματοδότηση της δεύτερης φάσης του έργου κατασκευής υπήρξαν πολλές και έντονες συζητήσεις, κύρια στο πλαίσιο της Σχολής, από την έναρξη της φετινής χρονιάς. Χωρίς να έχει εξασφαλισθεί οποιαδήποτε χρηματοδότηση, τέθηκαν θέματα προτεραιότητας εντός της Σχολής ανάμεσα στα δύο υπο κατασκευή κτίρια. Από την πλευρά του Τμήματος υπήρξε εμμονή στην προώθηση ενιαία του όλου έργου αποπεράτωσης της Πανεπιστημιούπολης Ηρακλείου μέσα από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Παιδείας. Τελικά εκ των πραγμάτων κινούμεθα σε αυτό το πλαίσιο και το αίτημα χρηματοδότησης κατατέθηκε στο Υπουργείο μετά από απόφαση της Συγκλήτου στη συνεδρίαση της 26^{ης} Μαΐου 2004, με την υπογράμμιση ότι αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα για το Πανεπιστήμιο Κρήτης. Μέχρι την ώρα που γράφονταν αυτές οι γραμμές η προοπτική εμφανίζεται δυσόπιση για το άμεσο μέλλον, αφού πιθανότατα ουδέν νέο έργο θα χρηματοδοτηθεί εντός του 2004, ούτε καν ο εξοπλισμός του κτιρίου του Τμήματος Χημείας, του οποίου η κατασκευή έχει πρακτικά ολοκληρωθεί. Ο στόχος της δημοπράτησης εντός του 2004 είναι αβέβαιο εάν επιτευχθεί.

Λόγω της στενότητας των χώρων της Σχολής, και παρά την ανάπτυξη του Τμήματος κατά τα τελευταία χρόνια, στην Κοσμητεία τέθηκε θέμα αναδιανομής των χώρων στα κτίρια Κνωσού για να ικανοποιηθούν τα νέα Τμήματα της Σχολής. Επιμείναμε και επιμένουμε ότι οι χώροι γραφείων και εργαστηρίων που διαθέτουμε δεν επιδέχονται συμπίεση. Από την άλλη πλευρά στο μέτρο των δυνατοτήτων μας συμβάλουμε στην εξομάλυνση των προβλημάτων που προκαλούνται από την αύξηση των Τμημάτων και του αριθμού των φοιτητών και την ανεπάρκεια των χώρων.

Κατά τη διετία αυτή υπήρξαν ορισμένα σοβαρά προβλήματα συντήρησης των κτιρίων. Μετά τις απόλυτα αναγκαίες εργασίες αντικατάστασης των στεγών στα προκατασκευασμένα κτίρια υπήρξε εισροή υδάτων στα εκπαιδευτικά εργαστήρια του Τμήματος, ευτυχώς χωρίς συνέπειες στον εξοπλισμό. Έχουμε τη διαβεβαίωση της Τεχνικής Υπηρεσίας ότι το πρόβλημα ελέγχεται. Στο Λευκό κτίριο είχαμε έντονα προβλήματα υγρασίας σε χώρους γραφείων, σε σημείο ώστε τέσσερα από αυτά να είναι ανθυγιεινά. Επιπλέον υπήρξε εισροή υδάτων σε εργαστηριακό χώρο του Τμήματος λόγω κατασκευαστικών ατελειών των υδρορροών. Έχουμε τη διαβεβαίωση της Τεχνικής Υπηρεσίας ότι θα ανατεθεί έργο για την παροχέτευση των υδρορροών και τη μόνωση της στέγης.

Υπήρξαν επίσης προβλήματα φύλαξης των κτιρίων και ασφάλειας του εργαστηριακού εξοπλισμού, ιδιαίτερα οξυμένα το φθινόπωρο 2002. Ελήφθησαν μέτρα και έκτοτε δεν υπήρξαν σε χώρους του Τμήματος δυσάρεστες καταστάσεις.

Τέλος, κληθήκαμε να λάβουμε θέση για τη χρήση του κτιρίου της πρώην Κλινικής Ευαγγελισμού. Υπερασπισθήκαμε τον αρχικό σχεδιασμό για ένα χώρο συνάντησης της πανεπιστημιακής κοινότητας του Ηρακλείου, για σύνδεση με την κοινωνία της πόλης και για προβολή του Πανεπιστημίου.

Προβολή

Πέραν της αντιμετώπισης των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν, είχαμε την ευκαιρία προβολής του έργου μας. Στο πλαίσιο της Έκθεσης για τα 25 χρόνια του Πανεπιστημίου Κρήτης προβάλαμε συνολικά το ερευνητικό έργο όλου του Τμήματος και επιδείξαμε στο μικρό χώρο του περιπτέρου μας δύο επιτεύγματα που προσέχθησαν από το κοινό που μας επισκέφθηκε. Στο ίδιο πλαίσιο εκδώσαμε φυλλάδιο, ανάπτυπο ουσιαστικά από το Λεύκωμα της 25ετίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Είχαμε επίσης την ευθύνη της ιστοσελίδας της 25ετίας για όλο το Πανεπιστήμιο.

Υπήρξε ωστόσο καθυστέρηση στην ανανέωση των ιστοσελίδων του Τμήματος, γιατί δεν ευοδώθηκε η συνεργασία με το Εργαστήριο Πολυμέσων του Υπολογιστικού Κέντρου που έχει την ευθύνη των σελίδων του Πανεπιστημίου.

Τέλος, στο πλαίσιο εκδήλωσης της Περιφέρειας Κρήτης τιμήθηκαν οι Καθηγητές του Τμήματος που πρωτοστάτησαν στην ίδρυσή του: Δ. Τσιχριτζής, Π. Κωνσταντόπουλος, Μ. Κατεβαίνης και Σ. Ορφανουδάκης. Είναι καλό να το θυμίσουμε άλλη μια φορά φέτος που το Τμήμα κλείνει είκοσι χρόνια λειτουργίας.

Ηράκλειο, 18 Ιουνίου 2004

Γιώργος Τζιρίτας